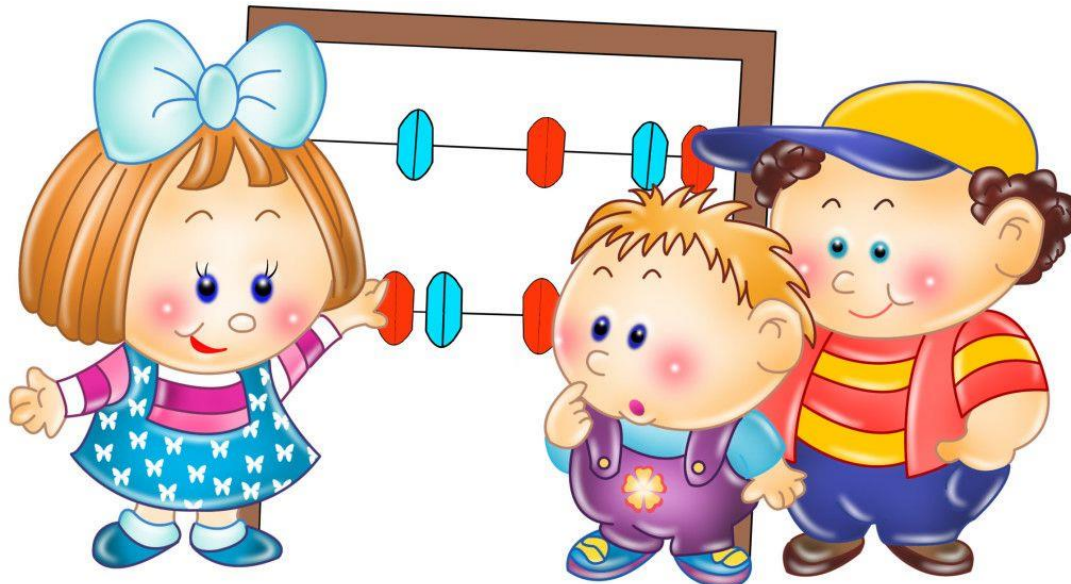

Математика ойындарының картотекасы

Желтоқсан
(Ересек топ)

Карточка №1

"Таспаны Кім тезірек айналдырады"

Міндеті: сөйлеуде сын есімдерді қолдану қабілетін дамыту, салыстыру нәтижелерін атау (ұзағырақ-қысқа, кеңірек-тар, жоғары-төмен, қалыңырақ-жұқа).

Шарты: Тәрбиеші балаларға таспаны орауды үйренуді ұсынады және мұны қалай жасау керектігін көрсетеді, бәріне оны сынап көруге мүмкіндік береді. Содан кейін ол "таспаны Кім тезірек айналдырады" ойынын ойнауды ұсынады. Екі баланы шақырады, біреуіне ұзын, екіншісіне қысқа лента береді және бәрінен лентасын кім бірінші орайтынын көруді сұрайды. Әрине, таспасы қысқа адам жеңеді. Осыдан кейін тәрбиеші үстелге таспаларды орналастырады, сондықтан олардың айырмашылығы балаларға айқын көрінеді, бірақ ештеңе айтпайды. Содан кейін балалар ленталарды ауыстырады. Енді басқа бала жеңеді. Балалар орынға отырады, мұғалім балаларды шақырады және біреуін таспаны таңдауды ұсынады. Неліктен бұл таспаны қалайтынын сұрайды. Балалардың жауаптарынан кейін ол таспаларды "қысқа", "ұзын" деп атайды және балалардың әрекеттерін жалпылайды: "қысқа таспа тез, ал ұзын таспа баяу".

Карточка №2

"Кілемді безендірейік"

Міндеті: геометриялық фигураларды (шеңбер, шаршы, үшбұрыш) тану және атау қабілетін дамыту.

Шарты: еденде екі шаршы төсеніш бар, олардың әрқайсысы 25 тең квадратпен сызылған. Әр шаршының жоғарғы қатарында әр түрлі түсті геометриялық фигуралар, шеңбер, үшбұрыш, шаршы бейнеленген. Балалардың әрқайсысында үш түрлі геометриялық фигуралар бар.

Тәрбиеші: "бұл кілем. Оны бірге безендірейік. Пішіні мен түсі бірдей фигуралар бірінің астына бірі орналасады. Бұл торға қандай фигураны саламыз? (Сол жақ бағандағы бос ұяшықты көрсетеді). Жұмысты аяқтағаннан кейін балалар мұғаліммен безендірілген кілемшені қарастырады, бағандардағы фигуралардың біртектілігін (түсі, формалары) атап өтеді.

Тәрбиеші түсіндіреді: "сол жақ бағанда қандай фигуралар бар? (Қызыл үшбұрыштар). Ал оң жақта? (Жасыл алаңдар)". Және т. б.

Содан кейін балалар екінші кілемді безендіреді, сонымен бірге үлкен тәуелсіздік көрсетеді. Тәрбиеші фигуралардың саны, түсі, пішіні туралы сұрақтар қояды, балаларды: "сол жақ бағанның барлық фигуралары - үшбұрыштар. Сондықтан Арсен шеңберді дұрыс қоймады". Және т. б.

Карточка №3

"Автобусыңызды атаңыз"

Міндеті: геометриялық фигураларды (шеңбер, шаршы, үшбұрыш) тану және атау қабілетін дамыту.

Шарты: тәрбиеші бір-бірінен біршама қашықтықта 4 орындық қояды, оған Үшбұрыш, тіктөртбұрыш және т.б. модельдер бекітілген (автобус маркалары). Балалар автобустарға отырады (орындықтардың артында 3 бағанға айналады, тәрбиеші-кондуктор оларға билеттер таратады. Әр билетте автобустпен бірдей фигура бар. "Токта!" балалар серуендеуге барады, ал тәрбиеші модельдерді ауыстырады. "Автобуска" деген сигналда балалар автобустың істен шығуын тауып, бірінің артынан бірі болады. Ойын 2-3 рет қайталанады.

Карточка №4

"Фигура қайда?"

Міндеті: геометриялық фигураларды (шеңбер, шаршы, үшбұрыш) тану және атау қабілетін дамыту.

Шарты: тәрбиеші тапсырманы түсіндіреді: "Бүгін біз қай фигураның қай жерде екенін есте сақтауды үйренеміз. Мұны істеу үшін оларды ретімен атау керек: алдымен ортасында (ортасында), содан кейін жоғарғы, төменгі, сол, оң жақта орналасқан фигура". 1 баланы шақырады. Ол фигураларды, олардың орналасқан жерін ретімен көрсетеді және атайды. Басқа балаға көрсетеді. Басқа балаға фигураларды қалағандай орналастыруды, олардың орналасқан жерін атауды ұсынады. Содан кейін бала фланеграфтың артына айналады, ал тәрбиеші сол және оң жақта орналасқан фигураларды өзгертеді. Бала бұрылып, не өзгергенін болжайды. Содан кейін барлық балалар фигураларды атайды және көздерін жұмады. Тәрбиеші фигураларды ауыстырады. Көздерін ашып, балалар не өзгергенін болжайды.

Карточка №5

"Кұрсаумен ойнау"

Міндеті: геометриялық фигураларды (шеңбер, шаршы, үшбұрыш) тану және атау қабілетін дамыту.

Шарты: ойын үшін 4-5 сюжеттік ойыншықтар қолданылады (куыршақ, ұя салатын куыршақ, себет және т.б.); мөлшері, түсі, пішіні бойынша ерекшеленеді. Ойыншық шеңберге қойылады балалар ойыншыққа тән белгілерді ажыратады, ұқсас белгісі бар геометриялық фигураларды шеңберге салады (барлығы қызыл, бәрі үлкен, бәрі дөңгелек және т. б.) шеңбердің сыртында ерекше белгісі жоқ фигуралар қалады (дөңгелек емес, Үлкен емес және т. б.).

Карточка №6

"Кімге қандай форма"

Міндеті: геометриялық фигураларды (шеңбер, шаршы, үшбұрыш) тану және атау қабілетін дамыту.

Шарты: тәрбиеші шеңбер мен сопақша көрсетеді, балалардан осы фигуралардың аттарын еске түсіруді, олардың бір-бірінен қалай ерекшеленетінін көрсетуді, контурларды саусақтарымен табуды сұрайды. "Енді барлық шеңберлерді бір ұя салатын қуыршақ науасына, барлық сопақшаларды екіншісіне - аюға салыңыз". Тәрбиеші балалардың тапсырманы қалай орындайтынын бақылайды, егер қиындық туындаса, балаға фигураны саусағымен айналдырып, оның қалай аталатынын айтуды ұсынады.

Карточка №7

"Кімнің құйрығы ұзынырақ?"

Міндеті: сөйлеуде сын есімдерді қолдану қабілетін дамыту, салыстыру нәтижелерін атау (ұзағырақ-қысқа, кеңірек-тар, жоғары-төмен, қалыңырақ-жұқа).

Шарты: есіктің сыртындағы Шу. Жануарлар пайда болады: піл, қоян, аю, маймыл – Винни Пухтың достары. Аңдар кімнің құйрығы ұзын екенін таласады. Винни Пух балаларға жануарларға көмектесуді ұсынады. Балалар қоян мен қасқырдың құлағының ұзындығын, түлкі мен аюдың құйрығын, жираф пен маймылдың мойнының ұзындығын салыстырады. Әр жолы тәрбиешімен бірге олар тиісті терминологияны қолдана отырып, ұзындығы мен ені бойынша теңдік пен теңсіздікті анықтайды: ұзын, ұзын, кең, тар және т. б.

Карточка №8

"Затты құрастыру"

Міндеті: геометриялық фигураларды (шеңбер, шаршы, үшбұрыш) тану және атау қабілетін дамыту.

Шарты: тәрбиеші үстелде тұрған ойыншықтарды атауды және геометриялық фигуралар жиынтығын қолдана отырып, олардың кез-келгенін жасауды ұсынады. Балалардың іс-әрекетін ынталандырады және ынталандырады. Ол: "Мен не құрастырдым? Қандай геометриялық фигуралардан?». Балалар ойыншықтардың силуэттерін қарастырады, тиісті өлеңдер мен жұмбақтарды еске түсіреді.

Карточка №9**"Мысықтың төсеніштері"**

Міндеті: сөйлеуде сын есімдерді қолдану қабілетін дамыту, салыстыру нәтижелерін атау (ұзағырақ-қысқа, кеңірек-тар, жоғары-төмен, қалыңырақ-жұқа).

Шарты: тәрбиеші ені мен ұзындығы бойынша әр түрлі қотят төсеніштерін бүктеуді ұсынады: ең тар және қысқа, кең және ұзын, ең кең және ұзын.

Тапсырманы орындағаннан кейін ол қандай кілемшелердің бүктелгенін және олардың қалай ерекшеленетінін көрсетуді және айтуды ұсынады.

Карточка №10**"Көпірден өтіңіз"**

Міндеті: сөйлеуде сын есімдерді қолдану қабілетін дамыту, салыстыру нәтижелерін атау (ұзағырақ-қысқа, кеңірек-тар, жоғары-төмен, қалыңырақ-жұқа).

Шарты:

Бірінші нұсқа. Тәрбиеші ұлдарға тар көпірден, ал қыздарға кең көпірден өтуді ұсынады.

Екінші нұсқа. Қыздар тар көпірмен, ал ұлдар кең көпірмен жүреді.

Үшінші нұсқа. Тәрбиеші балаларға өздері таңдаған көпірден өтуді ұсынады, бірақ әр бала: "мен тар (немесе кең) көпірден өтемін"деп айтуы керек.

Карточка №11**"Фигураларды бөліңіз"**

Міндеті: геометриялық фигураларды (шеңбер, шаршы, үшбұрыш) тану және атау қабілетін дамыту.

Шарты: аю мен қоян арасындағы фигураларды аюдың барлық қызыл фигуралары болатындай етіп бөліңіз. Сұрақтарға жауап беру:

- Аюда қандай фигуралар болды? (Барлығы қызыл).
- Ал қоян бар ма? (Барлығы қызыл емес).

Пішіндерді басқаша бөлуге тырысыңыз:

- Аюдың барлық дөңгелек фигуралары болуы үшін;
- Қоянның бәрі үлкен болуы үшін;
- Қоянға барлық сары түсті алу үшін және т. б.